

це прокурор підтверджує затвердженням чи складанням письмового обвинувального акта.

Друга стадія функції обвинувачення реалізується у формі підтримання державного обвинувачення в суді. Отже, слідчий і прокурор формують обвинувачення, складають постанову про підозру в учиненні кримінального правопорушення і створюють матеріально-правову основу, на якій в подальшому розвиватиметься діяльність прокурора з підтримання обвинувачення в суді.

Обвинувальна функція дістає вияв саме в акті – письмовому повідомленні особі про підозру в учиненні кримінального правопорушення, яке складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором (ст. 277 КПК).

Таким чином, суть обвинувальної функції під час досудового слідства залежить від дій слідчого та прокурора, який впливає на реалізацію висновків слідчого при здійсненні нагляду за одержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням (ст. 36 КПК). Рішення прокурора у справі з обвинувальним актом, коли він з ним погоджується, а справу направляє до суду, має особливе значення. Воно означає, що прокурор, поточившись із висновками слідчого, бере на себе обов'язок підтримати їх в суді, куди він направляє справу для розгляду по суті. Дія прокурора з обстоювання перед судом акта про винність особи прийнято називати "державним обвинуваченням". У нормах КПК України чітко зазначається, що державне обвинувачення – це процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (пункт 3 ч. 1 ст. 3 КПК України).

У ст. 129 Конституції України передбачено, що підтримання державного обвинувачення в суді прокурором є однією із засад провадження. Із зазначеної норми випливає, що обов'язком прокурора, який затвердив обвинувальний акт, є підтримання у справі державного обвинувачення, і така вимога дістала чітке закріплення у пункті 15 ч. 2 ст. 36 КПК, де конкретизований цей обов'язок: "підтримувати державне обвинувачення, відмовлятися від підтримання державного обвинувачення, змінювати його або висувати додаткове обвинувачення".

При цьому слід наголосити, що в судах обвинувачення підтримують прокурори, які визначаються керівником відповідного органу прокуратури після початку досудового розслідування, і здійснюють повнова-

ження до завершення кримінального провадження (ст. 37 КПК). Тобто прокурор, який здійснював нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, повинен підтримувати державне обвинувачення.

Таким чином, при судовому розгляді кримінальних справ прокурор здійснює тільки функцію підтримання державного обвинувачення, виступаючи як обвинувач. При цьому він має право під час судового розгляду змінити обвинувачення, висунути додаткове обвинувачення, відмовитись від підтримання державного обвинувачення. Такі вимоги закріплені в пункті 15 ч. 2 ст. 36 КПК України.

Можна зробити висновок, що здійснення прокурором в суді процесуальної функції обвинувачення – це практична реалізація тих висновків, яких він дійшов у результаті нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Державне обвинувачення – це стрижень, навколо якого в

- судовому розгляді концентруються зусилля всіх його учасників.
- обвинувачення, сформульоване в обвинувальному акті і подане прокурором до суду, становить собою основний і єдиний предмет судового дослідження.

УДК 343 (043.2)

Соляник Ю. В.,
магістр,
Юридичний факультет,
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара, м.Дніпропетровськ
Науковий керівник: Юзікова Н. С., к.ю.н., доцент

ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

В останнє десятиліття продовжувало розвиватися широкомасштабне нелегальне виробництво наркотиків. Щорічно правоохоронними органами виявляється близько тисячі підпільних нарколабораторій. Здебільшого вони розташовувалися в квартирах, приватному домоволодінні, гаражах, сараях, літніх кухнях і т.п. Понад половини виявлених нарколабораторій спеціалізувалося на виробництві опійних настоянок,

ацетильованого опію та інших наркотиків опійної групи. У той же час значно зросла кількість виявлених підпільних лабораторій, що виробляють синтетичні наркотики опійної і амфетамінового груп, а також сильнодіючі речовини. У багатьох випадках в їх роботі беруть участь дипломовані фахівці з медичною та хімічною освітою, студенти, технічний персонал науково-дослідних установ, що використовують сучасні технології.

В останні 3 – 4 роки правоохоронними органами країн Центрально-Азіатського регіону, а також представниками установ ООН відзначається багаторазове зростання обсягу посівів нарковмісних рослин та виробництва наркотичних засобів на території Таджикистану, Узбекистану, Киргизії і Туркменістану. Паризька геополітична лабораторія зі спостереження за наркотиками оцінює площу, зайняту дикорослими нарковмісними рослинами тільки Чуйської долини, в 140 тис. га. У Таджикистані в останні роки вдвічі зросло виробництво опію. Території держав цього регіону поряд з виробництвом наркотичних засобів активно використовуються для їх транзиту з Афганістану, Пакистану та Ірану. Контрабанда наркотиків носить організований характер і йде по стійких законспірованих каналах.

Стан і негативні тенденції злочинів, пов'язаних з незаконним обігом наркотиків, багато в чому визначаються особливостями особистості наркозлочинців.

Детально проаналізувавши статистичні данні Міністерства внутрішніх справ України стосовно обігу наркотичних речовин, можна зробити висновок, що з кінця 2007 року до листопада 2012 року показники злочинності у сфері наркообігу знижуються, що свідчить про те, що методи застосовувані правоохоронними органами є дієвими та ефективними.

Продемонструємо дані нижче у вигляді таблиці.

Злочинність у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів [1]

Пріоритетними завданнями в боротьбі зі злочинами у сфері незаконного обігу наркотиків є:

1) забезпечення подальшої активізації роботи з виявлення і припинення діяльності злочинних груп і співтовариств, що діють у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів;

2) розробка та реалізація системи заходів по підриву економічної бази наркобізнесу, у тому числі шляхом забезпечення виявлення ме-

Зміст \ Рік	2008	2009	2010	2011	станом на 20.11.2012
Зареєстровано наркозлочинів у звітному періоді	63666	57624	56878	53206	45322
Учинено злочинів неповнолітніми або за їх участю	1288	960	852	998	816
Розслідувано злочинів	62933	57389	55677	52940	44732
Виявлено осіб, вчинивши наркозлочин	43034	39683	37496	36960	31388
Вилучено наркотичних засобів (гр.)	12326258	10816523	10961801	9620140	4995988

ханізмів і способів "відмивання" грошей, вилучення цінностей та грошових коштів у наркоділків, конфіскації їх майна.

Пріоритетними напрямками припинення незаконного обігу наркотиків можуть бути створення єдиної міжвідомчої автоматизованої системи збирання, аналізу та узагальнення інформації про осіб, що беруть участь у незаконному обігу наркотиків, а також даних з боротьби з їх розповсюдженням (з перспективою її інтеграції в міжнародну систему); розробка та впровадження в практику удосконаленої системи експрес-діагностики наркотиків у позалабораторних умовах на основі хімічних тестів; інструментальних методів встановлення шкідливих звичок та захворювань особи з метою її криміналістичної ідентифікації з дослідження слідів біологічних виділень; комплексу методів по встановленню залишків наркотиків в організмі людини через тривалі терміни після закінчення їх прийому; методів встановлення регіону виробництва наркотиків та спільності способу синтезу синтетичних наркотиків; апаратури дистанційного виявлення наркотиків за одорологічним принципом; оснащення бортового авіаційного технічного комплексу для оперативного пошуку незаконних посівів і дикоростучих наркотиковмісних рослин.

З метою виявлення джерел і перекриття каналів нелегального надходження наркотиків систематично проводяться комплексні операції з пе-

ревірки аптек, хімфармпідприємств, складів, інших місць виробництва, зберігання і реалізації лікарських препаратів, що містять наркотики, а з метою знищення і припинення нелегального надходження наркотиків рослинного походження щорічно – комплексні профілактичні операції ("Мак", "Конопля" тощо).

Література

1. Статистичні дані Міністерства Внутрішніх Справ України [Електронний ресурс]. Офіційний сайт МВС, розділ "Статистика ВМС" – Режим доступу://mvs.gov.ua, дата доступу 05 квітня 2013 року.

УДК 343.4 (043.2)

Шевченко О.С.,
студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м.Київ
Науковий керівник: Рощина І.О., к.ю.н., доцент

КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ В УКРАЇНІ

В останні роки зловмисники вже не обмежуються простим спамом або шахрайством – вони посягають на здоров'я, фінанси та базові права людини як в онлайні, так і за межами цифрового простору. Як наслідок, з'явилась потреба у трактуванні такої діяльності як злочинного прояву.

Розповсюдження комп'ютерних вірусів і дитячої порнографії, розкрадання грошових коштів з банківських рахунків, шахрайство з пластиківими платіжними картками, комп'ютерний тероризм, цей перелік може бути розширено, така сукупність отримала назву "кіберзлочинність".

З такою проблемою стикнулися всі країни світу, виключенням не стала і Україна. Раніше Україна не знала такої проблеми як кіберзлочинність, оскільки, всі злочинні прояви були спрямовані для злому та розкрадання даних в багатих західних країнах, але тепер у зв'язку з посиленням боротьби американської та європейської влади з комп'ютерними злочинами їх увага автоматично звернулася на Україну. Наша країна з її низьким рівнем обізнаності про загрози використання комп'ютерів та низьким рівнем інформаційної безпеки стає справнім джерелом прибутку для злочинців.

Дану проблему в своїх працях досліджували багато авторів Ю. М. Батуріна, П.П. Андрушко, В. Б. Вехова, О.Г. Волевозд, М. Д. Діхтяренко, Б. Х. Толеубекова і деяких інших. Український законодавець також приділяє значну увагу цій проблемі: Кримінальний кодекс України передбачив самостійний розділ про ці злочини – розділ XVI "Злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку". Двічі положення цього розділу змінювалися і доповнювалися – це свідчить про актуальність цієї проблеми в суспільстві.

Сьогодні вітчизняна криміналістика не дає чіткого визначення поняття кіберзлочину, оскільки існує дуже багато різних точок зору з цього приводу. Їх можна розглянути з двох напрямів. Одні дослідники відносять до кіберзлочинів дії, в яких комп'ютер є об'єктом або засобом посягання, а інші відносять лише протизаконні дії в сфері автоматичної обробки інформації. Тобто на їхню думку об'єктом посягання є інформація, яка обробляється в комп'ютерній системі, а засобом скоєння злочину є комп'ютер. Обидві точки зору є виправданими і з цим можна погодитися з В.В.Веховим, який пропонує давати різні визначення комп'ютерних злочинів з точки зору кримінально-правової охорони і з точки зору криміналістичної. Криміналістична особливість кіберзлочинів заключається в тому, що розслідування та розкриття цих злочинів неможливе без застосування та використання комп'ютерних технологій. Це пов'язано з необхідністю відшукування, фіксування, вилучення та збирання доказів в електронній формі.

Кіберзлочини можна класифікувати на два види:

1)традиційні злочини, що вчиняються за допомогою комп'ютерних технологій та Інтернету: ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301); шахрайство (ст. 190); ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)(ст. 212) та інші;

2)нові злочини, що стали можливі завдяки новітнім комп'ютерним технологіям. Це злочини передбачені Розділом XVI Кримінального кодексу України[1].

Кіберзлочини мають свою специфіку, а саме вони є доступними, оскільки йде постійне здешевлення комп'ютерної техніки; суб'єктів злочину складно виявити. Злочинець і об'єкт злочину можуть знаходитися в різних містах, країнах; зафіксувати та виявити необхідну інформацію, яка б слугувала доказом у справі майже неможливо. Саме тому все вище зазначене слугує на користь злочинців[3].